

dána, pokud jde o následující čtvrtletí, takže služební poměr skončil 31. prosince 1936 a žalobce má až do tohoto dne nárok na služební plat mu příslušející, t. j. ve výši 2.000 K.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Podle nenapadeného zjištění odvolacího soudu byla žalobci dne 20. srpna 1936 doručena písemná výpověď z jeho služebního poměru s žalovanou obcí ke dni 30. září 1936. Poněvadž žalobce tvrdil, že tato výpověď jest bezúčinná podle § 55 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., jest třeba předem se obíratí touto otázkou. Podle první věty prvního odstavce § 55 dotč. zákona pojištěnec, jenž byl podroben léčebné péči v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, nesmí býti z důvodu tohoto léčení propuštěn ze zaměstnání. Podle druhé věty téhož odstavce jest takové propuštění, t. j. jen propuštění, které se stalo z důvodu, že zaměstnanec byl podroben léčebné péči v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, bezúčinné tehdy, zavede-li se skutečně léčebná péče a došlo-li k němu po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči. Předpoklady bezúčinnosti propuštění podle § 55, odst. 1 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. jsou tedy tyto: 1. že léčebná péče v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským byla skutečně zavedena, 2. že se propuštění stalo z důvodu tohoto léčení a 3. že k propuštění došlo po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči (Sb. n. s. č. 13909). Jest tedy jedním z předpokladů bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., že k výpovědi došlo jen z důvodu tohoto léčení. V souzené věci však nebylo zjištěno, ba žalobcem ani tvrzeno, že by mu byla žalovaná obec dala výpověď proto, že si podal žádost o zavedení léčebné péče nebo že taková péče byla zavedena. Chybí tedy již tento předpoklad bezúčinnosti výpovědi podle tohoto ustanovení, výpověď byla proto se zřetelem na toto ustanovení platná a netřeba se již obíratí otázkou, zda i další náležitost bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., totiž zda k výpovědi došlo po podání žádosti o léčebnou péči, jest dána čili nic. Správným jest právní názor odvolacího soudu, že dotčená výpověď nebyla podle § 31 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. žalobci oznámena včas. Než na tom nezáleží, neboť i výpovědi nesprávně danou se pracovní poměr končí a to v den, ke kterému byla výpověď nesprávně dána. Výpověď nepůsobí totiž pro nejbližší přípustné období, nýbrž účinkuje, pokud jde o zrušení pracovního poměru, jako řádná výpověď. Skončil proto pracovní poměr žalobcův s žalovanou obcí dne 30. září 1936.

Čís. 17514.

Zákon o jízdě mot. vozidly č. 81/1935 Sb. z. a n.

K pojmu provozovatele podle § 45 uved. zák.

Poskytla-li firma, ať na základě ujednání (§ 863 obč. zák.) nebo bez zvláštního ujednání, pouhým přijetím ochoty se strany vlastníka moto-

rového vozidla, svého zaměstnance jako řidiče k pravidelným obchodním jízdám svých zástupců, cestujících s jejím zbožím, účastnila se provozu motorového vozidla, třebas zástupci platili vlastníku motorového vozidla z obchodů ujednaných na cestách s jeho vozidlem, určitou provisi.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1939, Rv II 410/39.)

Žalobce se domáhá na žalovaném Karlu H. a firmě »M.« náhrady škody, již utrpěl při srážce motocyklu, na němž jel, s autem, řízeným Karlem H. Srážku zavínil podle žalobcova přednesu žalovaný Karel H. tím, že jel v podnapilosti autem rychle a neopatrně a při předjíždění povozu odbočil do prava tak, že zachytil žalobce na motocyklu, ačkoliv žalobce jel tak těsně po své levé straně, že již nemohl vyhnouti více doleva. Žalovaný Karel H. byl také pro svoji neopatrnou jízdu odsouzen pro přestupek podle § 335 tr. z. Za úraz žalobcův ručí také žalovaná firma, poněvadž byla v době nehody provozovatelkou auta, řízeného žalovaným Karlem H., jenž byl zaměstnancem žalované firmy a byl tehdy s autem na obchodní cestě. Nižší soudy vyhověly žalobě do výše zjištěné škody, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce jel v době nehody těsně podle kraje vozovky 8 m široké a nemohl již více doleva vyhnouti, kdežto žalovaný H. mohl snadno vedle motocyklisty K. projeti a tím zameziti srážce. Auto žalované strany, vyhýbající se povozu, zajelo však celou polovicí do pravé části vozovky, ač žalovaný řidič H. doznal, že viděl na vzdálenost 200 m naproti němu přijíždějícího žalobce a výslovně doznal, že přes to mu vjel do cesty a že celá nehoda se stala během okamžiku. Z toho plyne, že žalovaný H., když viděl blížiti se žalobce, nesměl za žádných okolností předjížděti povoz, nýbrž musel vyčkati, až motocyklista projede a pak teprve, když měl vozovku volnou, směl předjížděti povoz. Žalovaný H. nesměl vůbec v poslední chvíli, právě, když byla vozidla ve stejné linii na vozovce 8 m široké a kdy žalobce projížděl, vjeti tomuto do cesty, což přece žalobce nemohl ani předvídati a nebyl již vůbec s to srážce zabrániti, ježto více doleva uhnouti nemohl. Že se s takovoutou trestuhodnou neopatrností zachoval žalovaný H., kdy musel si býti toho vědom, že musí naraziti na vozidlo žalobcovo, je vysvětlitelno právě tím, že byl podnapilý a nebyl schopen správně odhadnouti vzdálenost vozidel. Z toho je zřejmo, že u žalobce nelze mluvíti o spoluzavinění, neboť nemohl předvídati, že se H. zachová takovým způsobem a ke srážce muselo dojít ať jel žalobce jakoukoliv rychlostí. Žalování neuvádějí, z čeho by byl mohl žalobce předpokládati, že řidič v posledním okamžiku mu vjede do cesty a v čem nezachoval náležitou opatrnost, jak si měl tedy počínati, když jel po samém levém okraji vozovky. Pokud jde o otázku spoluzodpovědnosti fy M. na škodě žalobcově, byla věc posouzena prvním soudem rovněž správně. Je-li totiž nesporno, že řidič H. je zaměstnancem jmenované firmy a jako řidič přidělen firmou služebně do Brna a to do skladu fy. M., jež vede Marie Č. jako vedoucí konsignačního skladu této firmy, a, že auto slouží k akvizici pro zástupce firmy M., je-li dále zjištěno, že

H. jest placen žalovanou firmou a, je-li na cestách s jejími obchodními zástupci, bere od firmy zvláštní honorář 30 K denně, takže žalovaná firma hradí celou osobní režii auta a úraz žalobcův se stal právě, když žalovaný H. jel s obchodním zástupcem žalované firmy z jejího příkazu na služební cestu, pak nemůže býti žádné pochybnosti o tom, že žalovaná firma jest spoluprovozovatelkou auta a žalovaný řidič H. jejím pomocníkem, jež pro provoz auta za osudné jízdy použila. Zodpovídá tedy za škodu nejen jako provozovatelka (§§ 45, 48, 52 zák. čís. 81/1935 Sb. z. a n.), nýbrž i podle § 1315 obč. zákona, neboť bylo zjištěno, že její řidič Karel H. je osobou zcela nezdatnou, když byl trestně odsouzen pro přestupek § 335 tr. z. a zavinil úraz žalobcův svou neopatrnou jízdou pro svoji opilost, tedy hrubým zaviněním. Jest při tom lhostejno, kdo je vlastníkem auta a kdo dal auto pojistiti. Že auto slouží v prvé řadě k obstarávání zájmů žalované firmy, je zřejmo nejen z toho, co bylo uvedeno, nýbrž i z toho, že udánlivý vlastník auta a prokurista žalované firmy Stanislav Č. nepoužívá auta skoro vůbec, neboť se zdržuje stále v P., kde má i svůj byt, a auto je pouze k dispozici obchodnímu zástupci žalované firmy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce mohl počítati s tím, že žalovaný řidič si bude počínati s potřebnou věcnou a předeepsanou opatrností (srov. § 106, odst. 4 vlád. nař. č. 203/1935 Sb. z. a n. a že zmírní při předjíždění rychlost svého motorového vozidla na takovou míru, aby mohl v prostoru, který mu vzhledem k šíři silnice a k dané situaci zbýval, bezpečně projeti. Že žalobce odhadl situaci správně, lze souditi z toho, že zajel, jak mohl nejvíce, na svoji levou stranu, čímž žalovanému řidiči uvolnil dráhu k předjetí povozu. Jestliže žalovanému řidiči tento prostor nestačil a vjel, jak bylo odvolacím soudem zjištěno, žalobci do dráhy, ač tento jel na samém levém okraji silnice, není pochyb o tom, že vinu na srážce má jedině žalovaný řidič. Rychlost žalobcova motorového vozidla není v příčinné souvislosti s nehodou.

Podle zákona č. 162/1908 ř. z. byli vedle řidiče odpovědnými za škodu, vzniklou provozem motorového vozidla, buď vlastník nebo provozní podnikatel (§ 1, odst. 3 uvedeného zákona). Zákon č. 81/1935 Sb. z. a n. zavedl v § 45 jednotný pojem provozovatele, kterým je buď vlastník, užívá-li svého vozidla sám, nebo je jím někdo jiný, který nepatří k osobám, připuštěným k provozu (provozním pomocníkům, § 52, odst. 1 uved. zákona) a který vozidla užívá — zpravidla na základě úmluvy s jeho vlastníkem — ke svým vlastním účelům. Zda jest vzhledem k rozsahu užívání motorového vozidla a k bližším podmínkám užívání (úhrada režie, příspěvek na opravy atd.) pokládati uživatele za provozovatele ve smyslu § 45 zákona č. 81/1935 Sb. z. a n., jest posouditi podle okolností konkrétního případu. V souzeném případě užívali motorového vozidla, které je vlastnictvím Stanislava Č., i zástupci žalované firmy a užíval je ponejvíce zástupce Karel B. na obchodních

cestách pro žalovanou firmu, a to pravidelně, po největší část týdne. Při těchto jízdách se zástupci žalované firmy řídil vůz Karel H., který byl zaměstnancem této firmy, byl jí výhradně placen a dostával od žalované firmy při cestách s jejími obchodními zástupci zvláštní honorář 30 K denně. Za tohoto stavu věci nesejde na tom, zda zástupci žalované firmy musili Č-ova auta užívat, či zda si mohli pořídit jiné a zda jsou samostatnými obchodníky, či zaměstnanci firmy M. Rozhodující je, že zástupci měli žalovanou firmou tím, že tato platila stálého řidiče a že jim zjednala možnost používat určitého motorového vozidla, ulehčenu práci, která byla též prací pro firmu M., neboť zástupci cestovali jako zástupci žalované firmy. Poskytnutím řidiče se žalovaná firma účastnila provozu motorového vozidla, jehož vlastníkem jest Stanislav Č., ať již se to stalo ve smyslu ujednání se Stanislavem Č. (§ 863 obč. zák.) nebo bez zvláštního ujednání, pouze přijetím projevové ochoty se strany vlastníka. Na tom nic nemění, že zástupci platili Č., pokud se týče Marii Č., část provize z ujednaných obchodů. Rovněž je bez významu, zda snad bylo »ujednání«, na základě něhož užívala Č. auta žalovaná firma svými zástupci, pokud jde o smluvní vázanost pro Jaroslava Č., výhodné, takže tento mohl kdykoli užití auta odepřít. Jest tedy žalovanou firmu M. pokládati za provozovatelku motorového vozidla a odpovídá za způsobenou škodu solidárně s Karlem H. jako osobou, kterou připustila k provozu (§ 52 zákona čís. 81/1935 Sb. z. a n.).

Čís. 17515.

Pozůstalostní řízení po zůstavitelích, zemřelých před 16. březnem 1939, kteří po zřízení Protektorátu byli by nabyli německé státní příslušnosti nebo cizozemské státní příslušnosti, jest podle § 8 nařízení o výkonu soudnictví v občanských věcech právních Protektorátu Čechy a Morava ze dne 14. dubna 1939 RGBI. I., str. 759, převést na příslušné německé soudy v Protektorátu.

To platí i v případě, má-li býti projednána pozůstalost co do substitučního jmění.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1939, R I 371/39.)

Zůstavitel Rudolf M., zemřelý dne 12. dubna 1880, zanechal poslední pořízení ze dne 9. srpna 1879, sepsané v jazyku německém. Největší část svého jmění zanechal své osvojené dceři Justině, narozené v r. 1869, které byla odevzdací listinou městského delegovaného okresního soudu pro Staré a Nové město v P. ze dne 14. prosince 1880 jako jediné přihlásivší se dědičce pozůstalost odevzdána. Část pozůstalostního jmění byla stižena fideikomisární substitucí. Justina M., provdaná F., vdova po vrchním zvěrolékaři v B., zemřela 23. října 1937. Podle spisu D. okresního soudu civilního pro B. byla národností německé. Rudolf M. byl nepochybně příslušníkem německého národa. Marie R., jež jest je-